

CATALUNYA SOCIAL

Any VI. Núm. 242

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

2 de gener de 1926

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orteó Catalá) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

En començar l'any sisè

Farà de seguida sis anys que en la darrera setmana del mes d'abril, en mig de la qual floreix la festa de la Verge Bruna, naixia CATALUNYA SOCIAL. Dèiem llavors, a manera de programa, que la nostra revista es proclamava solidarista en el sentit de creure que una societat és un cos orgànic amb diferenciació de membres, quiscun dels quals té encarregada una funció el funcionament anormal de la qual porta pertorbacions a tot l'organisme; es proclamava harmònica en el punt concret de la vida patronal i obrera, no creient en l'eficàcia de l'obrerisme a ultrança, ni del patronalisme dels que sistemàticament són antiobreristes, sinó que tenint en compte que amos i treballadors compleixen una funció respectiva dins un mateix sistema, cal coordinar l'acció de tots perquè el sistema no en pateixi; es proclamava espiritualista en oposició a cert materialisme groller que tot vol abassegar-ho, tot i desitjant per al nostre poble un curullament de riquesa; es proclamava moralista, ja que no creia en una economia amoral ni creia en l'aixecament dels pobles sense ètica; i, com a conseqüència, es proclamava essencialment cristiana, ja que sap que els mals que pateix avui el nostre poble els pateix per manca de virtuts cristianes i ja que el cristianisme és l'única interpretació positiva i veritable de la vida humana, puix que les fórmules dels legisladors, dels sociòlegs, dels economistes, no serveixen si no hi ha en les multituds saba forta d'esperit cristià.

Aquesta era la nostra senyera. Sense partidismes, sense fórmules predeterminades, sense l'aferament a la frase feta i a la paraula buida, hem seguit el nostre camí que les circumstàncies del món han fet difícil i poc afressat per la gent dels nostres dies i en el qual tota mena d'assaigs i experiències s'hi troben a cada pas. Poques vegades la història ha pogut oferir més varietat de fèndmens desconeguts dels que s'han produït des de l'any 1921 fins avui. El carregament d'egoïsmes que la guerra va deixar arreu i el partidisme ferotge que una munió de problemes han creat, han fet poc menys que impossible la visió de la llum en certs moments. El desequilibri internacional i la manca d'esperit de coordinació en tot, han portat una boira espessa que a voltes ha enterbolit la vista fins dels esperits més serens.

Però amb la Creu per guiatge, serenament, asseguradament, hem anat en cada cas apartant-nos de la turbonada i cercant el cel blau de la pau de Crist. Hem procurat que el nostre esperit servés l'equanimitat que els temps de tots exigeixen; i així hem arribat al sisè aniversari de la nostra vida periodística amb el lema tan clàssic en la nostra terra de "el cap dret i el cor net". No vol dir això que no hàgim hagut de lluitar amb pressions fortes, amb els lligams de l'amistat, amb els trencacolls de la política, amb les nostres aficions individuals mateixes; però tot ho hem anat sacrificant a aquesta obra de fer surar l'ideal cristià i l'esperit d'harmonia que en la societat el cristianisme implanta.

La veritat ha estat de vegades amarga per a molts. La sinceritat ens ha fet deixar manta vegada bocins de la nostra carn entre les espines del camí. La llum de l'ideal ens ha imposat sacrificis dolorosos. Però tot ho hem sacrificat a gust perquè CATALUNYA SOCIAL fos el que estava destinada a ésser: un portaveu de l'espiritualitat cristiana, dita de manera ben clara i ben suau, en tots i cada un dels moments de la nostra curta història de cinc anys.

Que un dia o altre haurem errat, no en tenim cap dubte; que un dia o altre haurem decaïgut als ulls de molts, ho tenim per cosa certa. Però la llum de l'esperit que sempre hem volgut projectar damunt la nostra terra, ens serveixi de justificant davant de tots.

En mig de tot, una satisfacció tenim, i aquesta ben nostra: que CATALUNYA SOCIAL ha crescut sense parar, amb una creixença de vegades un xic enlluernadora i amb una rapidesa per nosaltres insospitada. Prova evident que un paper estava reservat a la nostra revista en aquest renaixement de les forces espirituals de la nostra terra. I la satisfacció que això ens ha produït ha esborrat totes les angúnies, tots els dolors produïts per amics i adversaris, i ens ha encoratjat a seguir la nostra obra.

Ni un canvi, doncs, ni una rectificació; una fita més en el nostre camí, i prou.

JOSEP M. GICH
Director de C. S.

«La Publicitat» i nosaltres

La Publicitat, en l'editorial del 16 de desembre darrer, s'ocupa de CATALUNYA SOCIAL, i entre alguna afirmació certa com la del nostre allunyament del feixisme i el nostre no ministerialisme (extrem aquest que ens interessa ben poc, ja que aquest periòdic no té coloració política en el sentit estricte del mot), ens adreça uns quants dictoris un poc impropis del talent de l'editorialista del susdit diari. Aquell aire doctoral amb què En Rovira i Virgili fa les afirmacions més greus i aquell aplom amb què parla de les coses de les quals no està prou ben assabentat, fan de l'article una cosa ben poc plaent per a aquells que són avesats als refinaments espirituals. Haurà, si més no, de reconèixer tot lector desapassionat, la inoportunitat de l'esmentat article en un diari del to de *La Publicitat*; inoportunitat que deriva de la innecessitat que existeix pel moment d'enfondir diferències entre les agrupacions socials i polítiques catalanes, i encara més que un diari que no ha fet mai manifestacions religioses clares s'endinsi en l'examen dels sectors catòlics de la nostra terra. Si al senyor Rovira i Virgili li havien produït un xic de coïssor les afirmacions fetes pel company Rucabado en l'article "Roma, Polònia, Amsterdam", podia utilitzar la seva pròpia i solvent signatura, millor que fer servir el diari de l'esquerra catalana com a tribuna de les seves manifestacions.

Però, *La Publicitat* ens ha atacat obertament i per tant no ens resta altre camí que la defensa, tot i reconeixent la inoportunitat de l'atac i el mal gust de barrejar en els blasmes el nom del nostre dilecte amic don Ramon Albó i d'aplicar-nos a nosaltres certs dictoris com aquest d'*antieuropeus*, un bon tros *demodé* i que recorda el Rovira i Virgili dels seus bons temps de poc assenyat radicalisme provincial.

I deixant per al senyor Rucabado la contestació de quant a ell personalment fa referència, amb poques i breus paraules anem a situar-nos d'una vegada amb el fi que *La Publicitat* — que no és diari catòlic — sapiga per a una altra vegada el lloc que ocupem nosaltres en el camp de les forces catòliques catalanes.

* * *

Comença el col·lega per afirmar que "els redactors del dit setmanari — es refereix al nostre — són intransigentment i ferrenyament antisocialistes; combaten el socialisme des d'un triple punt de mira, social, polític i religiós". Fa molt poc de temps que *L'Osservatore Romano* (en un article que aparegué traduït en aquestes columnes) digué que entre el socialisme i el catolicisme no hi podia haver punt de contacte. I els Prelats belgues (presidits pel gran Mercier) fa pocs mesos van publicar una Carta col·lectiva en la qual es deia que un cop més calia destriar els camps catòlic i socialista, a fi d'evitar contactes doctrinals o de procediment entre ells; i això s'esdevenia als pocs dies de constituït el Govern belga amb socialistes i catòlics. Què té, doncs, de par-

ticular que la nostra posició sigui radicalment anti-socialista? El que és ben particular és que el senyor Rovira i Virgili ens qualifiqui per adoptar aquesta posició d'*antieuropeus*, quan precisament d'Itàlia i de Bèlgica ens arriben aquestes concretes orientacions.

I és que el pecat en què incorre *La Publicitat* no és altre que el de confondre la cooperació, que per raons de tàctica i procediment hi pot haver, en un moment determinat, en el camp de la política, entre socialisme i catolicisme, i l'allunyament doctrinal en què aquests dos camps han de trobar-se sempre, irreductiblement. Fa ben poc temps, en un article de J. Lerolle publicat damunt les planes de CATALUNYA SOCIAL (9 de maig de 1925), es contestaven uns atacs de Mr. Charles Dutot en la revista *Information Sociale* del mateix tarannà que els de *La Publicitat* adreçats als catòlics francesos; amb la diferència que així com aquí se'ns diu a nosaltres que desentonem dels catòlics d'Europa, allí es deia als catòlics francesos que aquests no adoptaven l'actitud de tolerància simpàtica envers el socialisme que tan bé practiquen — deia Dutot — el Cardenal Bourne a Anglaterra i el Cardenal Mercier a Bèlgica. I la contestació de Lerolle fou contundent en afirmar que el socialisme no és solament una aspiració cap a una millor organització social, sinó que és una doctrina moral i social, materialista i atea, que té de la vida individual, familiar i social les concepcions radicalment oposades a les catòliques; el catolicisme professa l'espiritualitat de l'ànima, la potestat de Déu sobre els homes i posa fora de la vida la seva finalitat, mentre el socialisme és ateu; el catolicisme considera la família com la institució fonamental de la societat humana i el matrimoni com un sacrament, indissoluble, mentre el socialisme considera la família a base d'un contracte privat que pot deslligar-se lliurement; el catolicisme afirma la legitimitat de la propietat privada ben adquirida, mentre el socialisme la proclama il·legítima; el socialisme proclama la lluita de classes com a dogma, mentre el catolicisme repeteix l'"estimaràs el Senyor amb tot l'esperit, i el proïsme com a tu mateix per amor a Déu".

Com no hem d'ésser, per tant, els catòlics — i no solament la nostra revista, sinó els catòlics — ferrenyament antisocialistes?

En el camp polític hi pot haver contactes i col·laboracions, qui ho dubta? En el camp de les reformes socials les col·laboracions poden ésser intenses i diverses; però no perquè els catòlics simpatitzem amb el socialisme, sinó en mèrits del nostre propi programa i del nostre propi esperit. Els governs catòlics de Bèlgica no van necessitar, certament, la col·laboració socialista abans de la guerra per convertir Bèlgica en un dels primers laboratoris socials del món. Però tot el que passi d'aquí, tot el que sigui intentar confusions en el camp doctrinal, mai. Tant valdria com voler barrejar el foc i l'aigua, la concepció espiritualista de la vida i la concepció materialista de la història.

I CATALUNYA SOCIAL ha mantingut exactament

aquesta posició. Els articles "Socialistes i catòlics" (27 de juny darrer), "Catolicisme i socialisme" (9 de maig darrer), "Insistència pertorbadora" (20 de juny darrer), per a no recordar-ne més, ho haurien posat ben de manifest a l'editorialista de *La Publicitat*, si aquest hagués deixat un poc de banda el to doctoral de què tant abusa i hagués procurat documentar-se un xic més.

El senyor Rovira ens diu també que adoptem una posició d'extrema dreta i les idees i procediments del més tancat reaccionarisme. És la història de sempre, un bon xic vella, especialment a Espanya, la d'acusar de reaccionaris els catòlics perquè mantenen íntegre el seu programa. El que ens estranya és que aquesta acusació tan ibèrica (els diaris del segle passat en les lluites amb l'integrisme en són testimoni) sigui emprada per un diari que fa tan poc iberisme, i que l'adjectiu d'*intransigència* se'ns apliqui com un defecte pels redactors d'un diari tan integral des del punt de mira polític com *La Publicitat*.

Darrerament, referent a la nostra publicació *obrerista* (no hem tingut mai pretensions d'obrerisme) ens diu l'editorialista que ell té un consol, i aquest és "la certesa que aquest periòdic de propaganda no interpreta el pensament de la gran majoria dels catòlics de casa nostra". El nostre periòdic escriu per compte propi procurant formar una escola i un apostolat, tot modest, molt modest. Mai no ha pensat que interpretava el pensament dels catòlics de Catalunya ni mai no s'ha retolat emfàticament *periòdic dels catòlics*, com cada dia *La Publicitat* modestament s'anomena *diari dels catalans*. Som fills submisos de l'Església i sota la seva autoritat treballem, i prou. Si interpretem o no el pensament de la majoria dels catòlics catalans, el resultat i l'èxit han de dir-ho. Ara com ara, celebrem poder afirmar al senyor Rovira que les nostres llistes de subscriptors van creixent en proporcions per nosaltres insospitades i els encoratjaments que rebem d'arreu de la terra catalana ens mostren com el senyor Rovira es troba aquí tan equivocat com quan judica l'actitud dels catòlics europeus enfront del socialisme.

Que nosaltres no interpretem el sentir i pensar de la majoria dels catòlics catalans és cosa possible per les raons susdites. Però el que no podem capir de cap manera és com *La Publicitat* pot interpretar el pensament dels catòlics catalans que té a les seves llistes de subscripció. Un diari format en començar amb elements de tots els matisos religiosos, però que pel pes dels elements més cridaners o més actius ha caigut definitivament cap a l'esquerra, amb apologies del regicidi com les d'En Pla, amb causticitats grolleres sobre els desnús de la Plaça de Catalunya, d'En Soldevila, amb editorials que enalteixen des dels partits lliberals fins al socialisme, d'En Rovira i Virgili, amb l'esperit paganitzant d'En Nicolau, no comprenem com pot representar el pensament de molts catòlics de la nostra terra.

Si *La Publicitat* creu que ha arribat l'hora de parlar clar sobre aquest assumpte i ha finit el moment que feia mantenir un respecte mutu entre sectors ben distanciats de Catalunya a base de problemes comuns, que ho digui d'un cop. Llavors sabrem, per fi, com endeguen llur consciència alguns que nodreixen la caixa del diari esquerrà i l'esperit propi amb la seva lectura per a compaginar això amb els seus deures de catòlics.

Grans mercès

El nostre número extraordinari de Nadal s'esgotà a les poques hores de posar-se a la venda.

L'èxit que ha obtingut compensa a bastament l'esforç que hem fet per a ofrenar als nostres llegidors un número tan voluminós.

Personalitats del nostre camp social catòlic ens han felicitat efusivament pel contingut i la bella presentació del número-almanac, i ens han encoratjat a seguir treballant per la difusió dels principis fonamentals de la sociologia cristiana.

Malgrat el cop de llança que ens ha donat un escriptor desconegut en el món catòlic, hem rebut aquests dies proves inequívokes d'amistat i de companyonia.

Això ens encoratja a seguir la nostra ruta alçant ben en l'aire la bandera flamejant de Crist.

CATALUNYA SOCIAL s'ha obert camí i avui, sens dubte, és la publicació que té més difusió a Catalunya.

Després d'una lluita persistent ha aconseguit consolidar-se.

Grans mercès sien donades als nostres col·laboradors i als subscriptors que fan planera la nostra tasca.

Si els nostres enemics actuen i treballen, treballem també nosaltres.

Mentre els catòlics de la nostra terra segueixin ajudant-nos, seguirem defensant amb entusiasme i ardidesa l'espiritualitat cristiana, que és la base més ferma per aconseguir la grandesa del nostre poble.

Federació Catalana d'Estudiants
Catòlics

CURS DE GREC

Professor: Carles Riba

CURS DE LLATI

Professor: Mossèn Llorenç Riber

Aquests cursos es donaran a l'estatge de la Federació (Camerós, 3, Pral.) «Acció Popular». Oportunament s'anunciaran les hores i condicions.

SOCIALISTES I CATÒLICS

Col·laboració o confusió?

Quan en l'article *Roma, Polònia, Amsterdam* del nostre darrer número ordinari (1) vaig haver de referir-me forçosament a uns textos del senyor Rovira i Virgili invocats com a autoritat documental per l'escriptor internacionalista Jordi Arqué, jo els vaig citar amb tota la deferència deguda a un autor al qual professa hom atenció personal, i del qual es podia suposar que en tretze anys hagués mudat de pensar i hagués abandonat sectarismes de joventesa, piadosament sospitant que potser no subscriuria ara coses que va escriure en 1912, o almenys que no en mantindria el llenguatge cru i radical en què foren llavors expressades. Per això, jo preveia el cas que el senyor Rovira i Virgili, veient-se alludit encara que *per accidens*, prenguéssin la paraula a propòsit dels seus antics estudis sobre la qüestió polonesa, i vistes les circumstàncies tan canviades ara en aquella nació, de quan va escriure la seva *Història dels moviments nacionalistes*, fes noves declaracions, ens il·lustrés amb documentació nova, rectificqués noblement les seves acusacions contra el Vaticà i la Cúria Romana... o bé les refermés, si contràriament a la meva suposició, fos la seva voluntat insistir-hi. Es a dir, preveïem la intervenció del senyor Rovira i Virgili en el debat present. Ço que no pressentíem, ni podíem preveure, era la intervenció de *La Publicitat*.

No havíem tocat per a res, en les qüestions que venim debatent, el diari portaveu d'Acció Catalana, el diari que si bé representa una esquerra del moviment català, no sabíem encara que pogués oficialment sentir-se ferit en una campanya que fèiem purament i exclusiva contra una altra esquerra, contra el socialisme. Els primers d'estar sorpresos de l'editorial *Catòlics i socialistes* que *La Publicitat* inseria el 16 de desembre, hauran estat els socialistes, i això ho prova l'expressió de la gent de *Justícia Social* quan, en reproduir aquell editorial en el seu número del 19 diuen: "ens satisfà veure com coincideixen amb nosaltres homes de fora del nostre camp".

Els socialistes consideren als de *La Publicitat* com a homes fora del seu camp. Com és, doncs, que es sent tocada aquella per uns trets que anaven contra un camp aliè? Tothom sap que és director de *La Publicitat* el senyor Rovira i Virgili. Per ço que hem dit primer, compreníem i esperàvem paraules d'aquest, paraules de l'autor de la *Història dels moviments nacionalistes*, paraules que es referissin concretament als textos citats, única causa que haguéssim tingut d'esmentar el seu nom, paraules que fossin aclaració, rectificació, desenrotllament, o bé ratificació de les que escriví en 1912; però no ens podíem imaginar que aquell senyor es revestís de la seva actual dignitat de director d'un quotidià, per a obrir la boca en nom del seu periòdic, i sense referir-se ni poc ni molt a l'objecte immediat de la nostra al·lusió forçosa, o sigui als seus propis textos

sobre Polònia, en article anònim del qual és responsable no sols el senyor Rovira que l'ha escrit (o almenys així hom ho suposa) sinó la plena autoritat del periòdic, llençant sobre CATALUNYA SOCIAL, i llençant-me pel damunt, a mi especialment, la malhumorada invectiva del qui rebutja i es treu de sobre l'enraonament d'un importú.

Pel que al nostre setmanari es refereix, el senyor Director, en altre lloc d'aquest número, ja farà la defensa oportuna. A mi em pertoca recollir ço que personalment se'm dedica, començant per agrair amb sinceritat la finor del compliment de dir-me encès per una convicció roent que de vegades enterboleix la meua intel·ligència.

Primer que tot, crida molt l'atenció de l'editorialista que sigui jo enemic de la vaga obrera i que la vulgui "extirpar". I que arribi a veure en els vils atemptats de sang una conseqüència de la vaga i de la ideologia i la sentimentalitat que la mouen. Diu que adopto jo així "una posició ultraconservadora". En efecte — contesto —, *ultraconservadora* de la vida dels obrers. Ultraconservadora de la integritat física, de la llibertat, de la família, de l'esdevenidor d'ells, béns que no vacillen a invitar els obrers a què els sacrificuin, els sociòlegs i els periodistes que encoratgen les vagues sabent que mai no els representarà aquest procediment de lluita un problema personal per a ells. I que la vaga i la seva ideologia sigui la causa primària dels atemptats, si ho posa ell en dubte, jo no, perquè no puc recusar el meu propi testimoni. Però d'això en parlarem amb tota calma més endavant, que penso, amb l'ajuda de Déu, retenir sobre el tema. Anem ara al nucli de l'editorial del confrare: quan judica inútil, contraproduent, *reaccionària*, i allunyada d'Europa la meua campanya perquè així com jo combató el socialisme i la Internacional, arreu d'Europa els catòlics col·laboren amb els socialistes i els heterodoxos.

Fa l'efecte que l'editorialista no ha llegit per si mateix els meus articles, o que no els ha llegit tots, o que no ha vist més que el darrer i que li han parlat dels altres d'una manera vagarosa, imprecisa. Qualsevol que sense estar en antecedents s'atengui a l'editorial del 16, es creurà que és una invenció meua això de l'ofensiva de la Internacional Sindical contra Polònia. "Entre les acusacions que ha llençat contra la Internacional d'Amsterdam, hi ha la d'ésser enemiga irreconciliable i perversa de Polònia". "En R. R. vol establir una incompatibilitat irreductible entre Polònia i el socialisme internacional". I més avall parla que dins el nou govern polonès veiem "al costat de ministres catòlics, dos ministres socials-demòcrates pertanyents a aquesta Segona Internacional (jo subratllo) que segons el senyor Rucabado és enemiga mortal de la nació polonesa". Això últim és una gaffe de l'editorialista perquè la Segona Internacional no és la Internacional Sindical d'Amsterdam i pròpiament parlant no existeix ja la Internacional Segona després del Congrés d'Hamburg de 1923; d'això en parlarem llar-

(1) Núm. 240, 12 de desembre de 1925.

gament aquí (2). Es també una *escapada* allò de la incompatibilitat entre Polònia i el socialisme internacional. Jo no m'he apartat de la rigorosa veritat objectiva. En les meves advertències reiterades i constants a la Federació de Dependents de Catalunya davant el seu ingrés a la Internacional Sindical d'Amsterdam he fet història de l'obra nefasta d'aquesta agrupació tant com més poderosa més culpable, organitzant en 1920 i durant una època de greu perill per la pàtria polonesa envaïda pels bolxevistes i a punt de perdre novament la seva independència, el refús internacional de transport de municions. Això jo no m'ho he inventat. Aquesta gesta l'odiositat de la qual sentiran tots els qui amin la justícia, i la nació polonesa — i jo suposava que per definició els de la Federació de Dependents de Catalunya devien estimar-la — consta en els llibres i publicacions de la *Federació Internacional Sindical d'Amsterdam*. I ni l'editorialista de *La Publicitat* ni ningú, negar no poden ni el fet històric ni el seu mòbil, que fou l'anar contra "un govern reaccionari", contra "els reaccionaris", contra "la reacció polonesa", perquè suposo que no s'arriscaran a desmentir les mateixes paraules dels organitzadors. Si el senyor Rovira i Virgili té en el seu arxiu o es procura el fascicle d'Edo Fimmen, *La Fédération Syndicale Internationale* i el *Premier Rapport sur l'activité de la Fédération Syndicale Internationale* (abril 1922), podrà amplament assabentar-se de l'epopeia portada a cap en 1920 contra Polònia i contra Hongria per aquesta entitat que, segons ell, sosté avui la tendència moderada de l'obrerisme, i certament és impropri parlar de tendència moderada en una Internacional socialista, quan existeix una Internacional obrera cristiana, que com és de suposar posa en els seus objectius i tàctiques força més moderació. Parlo de la Internacional d'Utrecht, ciutat situada a no gaire distància d'Amsterdam, i que també pertany a Europa.

Però el veritable suc de l'article del director de *La Publicitat* està en l'escandalitzar-se perquè un grup de catòlics catalans combat el socialisme. Oposa a les campanyes que hem emprès l'espectacle de la col·laboració ministerial de socialistes i catòlics en alguns països: concretament Txecoslovàquia i Polònia, Polònia precisament, i exclama: "Quina diferència entre el grup de CATALUNYA SOCIAL i els partits catòlics d'Itàlia, de Bèlgica, d'Alemanya, de Bohèmia!"

Es de suposar que en la ment de l'escriptor esguerrà existirà una noció distinta entre el concepte de *col·laboració* i el de *confusió*. I, en conseqüència, prestant a les coses l'atenció deguda, sabrà entendre que uns individus, uns partits, uns sindicats o unes federacions sindicals ben concretament i ben distintament caracteritzats de catòlics o de socialistes, poden col·laborar entre si o combatre's segons les circumstàncies els aconsellin, però que tot justament la idea de *col·laborar* suposa en els subjectes que col·laboren una substància distinta. Un catòlic col·labora amb un socialista? Doncs senyal que *no és* socialista. Un partit, una associació obrera catòlica s'intelligència amb un partit, amb un organisme radical? Senyal que es tracta d'organismes ben distintos i ben separats. Així, doncs, el dia que existeixi una Federació

catòlica de dependents catalans, podrà col·laborar, quan li convingui, en tal o tal altra qüestió, amb una Federació socialista de dependents catalans. De no existir aquesta claredat de posició ve precisament la meua campanya, car havent estat junts i conviut de temps, durant més de quinze anys, dependents de diferents tendències socials dintre un mateix color polític en una associació, el Centre, neutre en aquella matèria, tot d'una aquesta associació es bateja socialista, pel fet d'incorporar-se a la Federació Sindical d'Amsterdam. I a quin lloc d'Europa, senyor Rovira i Virgili, els catòlics arrossegats per força, *confosos* amb els socialistes, no haurien protestat amb tota energia fins aconseguir, o el retrocés a la neutralitat primera, o el destriament de forces i la divisió d'organismes?

Però vet aquí que ni la col·laboració mateixa, d'uns amb altres, en els països on circumstancialment existeix, significa per part dels catòlics concessió de cap mena, ni treva tan sols. Dic en els països que existeix, perquè hi ha llocs, on ni la poderosa causa d'una comunitat efectiva en la persecució per part d'un mateix enemic, p. e. a Itàlia per part del feixisme, és suficient per establir la coalició que els socialistes cerquen i que els catòlics refusen. A aquestes mateixes planes reproduïrem els fragments principals de la nota oficial publicada per *L'Osservatore* el 6 de maig de 1925: "*Il principio, la dottrina, la vita socialista segnano sempre una radicale ed essenziale antitesi con il principio, la dottrina, la vita cattolica. Le mete del socialismo sono fatalmente anticattoliche, senza possibilità di attenuazioni, come la nostre sono antisocialiste*". Què li sembla aquesta lliçó, senyor Rovira i Virgili, vostè que ens renya perquè combatem el socialisme des d'un triple punt de mira social, polític i religiós? I ara escolti la conclusió: "*Ad ogni occasione, ad ogni problema, ad ogni affermazioni che poteva pur esser comune ai cattolici ed ai socialisti contro l'idea e il regime liberali, SI RICONNOBBERE NON ESSERVI LUOGO AD INTESE*". Ho deixo en llengua... europea i no sé si l'editorialista de *La Publicitat* judicarà que escrivint així l'orgue oficiós del Vaticà feia... iberisme (3).

Si el senyor Rovira i Virgili pensa que a Europa ésser catòlic vol dir acceptar el socialisme, conviure-hi i no combatre'l, li portaré, escollits entre molts, alguns recents testimonis en forma de declaracions i de condemnacions episcopals, procedents de països dels que, segons hem llegit als manuals de Geografia, formen part del continent europeu. El primer d'ells França, i tal volta al mateix senyor, especialista en política estrangera, no li vindrà de nou aquella declaració dels Cardenals i Arquebisbes contra les lleis laiques en 10 de març de 1925, on es deia que "la religió deixa a cadascú la llibertat d'ésser republicà, monàrquic, imperialista, perquè aquestes diverses formes de govern són conciliables amb ella; però que no deixa pas llibertat d'ésser socialista,

(3) CATALUNYA SOCIAL, núm. 224, 22 d'agost de 1925: "Els principis, les doctrines, la vida socialista, senyalen sempre una radical i essencial antitesi amb el principi, la doctrina, la vida catòlica. Les metes del socialisme són fatalment anticatòliques, sense possibilitat d'atenuacions, com les nostres són antisocialistes". "En tota ocasió, en tot problema, en tota afirmació que podria tal vegada ésser comuna als catòlics i als socialistes contra la idea i el règim lliberal, s'hi reconeix no haver-hi lloc a intelligència".

(2) *La Internacional i sa trencadissa*, CATALUNYA SOCIAL, núm. 213, 6 de juny de 1925.

comunista o anarquista, perquè aquestes tres sectes són condemnades per la raó i per l'Església".

De Txecoslovàquia ha parlat el meu distingit contradictor com a exemple de unió ministerial dels catòlics txecs (amb un bisbe i tot) amb els socialistes dins el Gabinet Svehla. Doncs bé, dels bisbes d'aquella jove república és la pastoral colectiva circulada ara ha fet un any, en vigílies de Nadal de 1924, on sota l'expressiu títol "El ministeri d'ànimes i les associacions anticristianes" es prohibeix als catòlics pendre part activa a les associacions, organitzacions i partits anticristians, apuntant d'una manera especial a les agrupacions socialistes (4). I quan a Bèlgica, exemple que el senyor Rovira i Virgili podia citar i no esmenta, s'estableix fa pocs mesos, i a conseqüència de les eleccions del 5 d'abril, un acord governamental catòlico-socialista, el Cardenal Mercier (no sabem si deu ésser europeu) i els bisbes belgues dirigeixen als seus fidels la important Lletra Pastoral de 18 d'agost últim, en la qual es fixa, en termes d'una precisió tal que constitueixen una lliçó admirable de prudència cristiana, l'abast de la col·laboració, simultània amb una reprovació tremenda del socialisme. També copio i subratllo: "Aussi, estimons-nous sage, dans l'intérêt de l'ordre public, de ne point refuser une prudente confiance à ceux qui ont accepté la tâche de nous gouverner, persuadés que nous sommes qu'aucun catholique avisé ne con-

(4) *La Documentation Catholique*. Núm. 289, 9-16 de maig de 1925.

fondra les égards personnels mutuels que comporte une collaboration délimitée et temporaire, avec les doctrines et les programmes que tels ou tels collaborateurs prônent ou symbolisent". I aquesta col·laboració limitada i temporal no atenua pas la severitat del judici que d'aquesta doctrina i programes fa la Pastoral: "Nous reprouvons et condamnons le socialisme parce que les doctrines qu'il propage... sont le contrepied des enseignements divins de Notre-Seigneur Jésus-Christ et de son Eglise" (5). Ho signen els prelats europeus de Malines, Bruges, Namur, Lieja, Gant i Tournay.

D'aquest document encara no fa cinc mesos. Seguirem, doncs, el nostre camí, i per si el senyor Rovira i Virgili es pensava que amb el seu editorial de *La Publicitat* ens aturaria, li diré allò d'aquell frare que quan predicava se li va aparèixer el Mallighe per a destorbar-lo: "Ni per tu he començat ni per tu acabaré".

R. RUCABADO

(5) *Id.* Núm. 303, 3 d'octubre de 1925: "Així creiem que és de seny, en interès de l'ordre públic, no refusar una prudenta confiança als qui han acceptat la tasca de governar-nos, car estem persuadits que cap catòlic sensat no confondrà els miraments personals mutus que comporta una col·laboració limitada i temporal, amb les doctrines i els programes que tals o tals altres col·laboradors prediquen o simbolitzen". "Reprovem i condemnem el socialisme perquè les doctrines que propaga són la contradicció de les ensenyances divines de Nostre Senyor Jesucrist i de la seva Església".

La Parròquia

Aquest bloc de pedra, ordinàriament ennegrit per la patina dels segles, que trobem en totes les poblacions de la nostra terra, que s'aixeca per damunt de totes les cases com si fos la mare d'elles, és en realitat el casal de tot el poble.

L'origen podem cercar-lo en els primers segles, quan els cristians perseguits pels emperadors romans havien de refugiar-se, a voltes sota terra, adés en algun paratge allunyat de la Ciutat, palau de cristians acabats, i allà tenien les seves reunions, allà el Bisbe predicava, celebrava la santa missa, confessava, hi tenien lloc totes les funcions del culte cristià, i allò era la parròquia.

Tot just el sol de la pau va irradiar clarors damunt la terra que la parròquia va ésser el casal més vistós i capaç per contenir tot l'estol de la fillada.

I avui la parròquia és la casa de tots. Allà ens porten d'infants per tal que les aigües blanques del sant baptisme purifiquin les nostres ànimes tarades de la culpa original. Allà ens espera el senyor Bisbe per segellar-nos amb l'Esperit Sant de Déu en el sagrament de la Confirmació. Allà hi tenim el Pa Blanc de l'Eucaristia que dona vigoria a les nostres ànimes. Allà hi trobem aquella escala de la penitència per entrar novament a l'Arca Santa si hem caigut en el mar groller de la culpa. Allà es guarden els Sants Olis per esborrar tota petja pecaminosa. Allà es consagren els levites continuadors de la missió paacificadora entre Déu i els homes. Allà, finalment, són junyits els novells esposos d'aquell jou

matrimonial que santifica les llars i és base ferma de tota la societat cristiana.

La Parròquia és la casa de tots.

La Parròquia és també l'escola popular.

Allà aprenem el més cabdal, el més essencial de la nostra vida.

El Rector té cura de pastar-hi el pa de la divina paraula que serveix amorosament a tota la fillada. La parròquia amb les seves augustes cerimònies enlaira l'esperit fins a les regions del cel, cop-sant una llei de delícia i suavitat que ensenya el que seran aquelles delícies celestials el jorn feliç que en prengui possessió l'ànima cristiana. En la parròquia s'hi aprèn l'exercici de les grans virtuts cristianes.

Sobre tots els llibres parroquials n'hi ha un d'obert de bat a bat, del qual brolla tota la ciència humana i divina. El Crucifix és el llibre que ensenya principalment la gran virtut de la caritat de què el món sent tan gran fretura.

Jesucrist clavat a la Creu és el quadre més perfecte de l'amor: els braços estesos per abraçar-nos a tots, el cor obert per dar-nos-hi un lloc de refugi, mort per no veure les nostres iniquitats, cobert de llagues per moure'ns a estimar-lo, clavat per esperar-nos sempre a fer les paus.

Es la parròquia l'escola popular que ens alligona en els grans problemes més difícils de la vida i més transcendents, problemes d'eternitat, ja sia en la manifestació esplendorosa del culte, predicació, lec-

tura, oració, ja sia amb tocs interiors de la gràcia que Jesús des del sagrari comunica a les ànimes.

Per això la parròquia ha de rebre les nostres visites molt freqüents. La parròquia ha d'ésser la nostra escola i el casal dels nostres amors. No hauríem de passar dia sense entrar en la nostra parròquia, per oir-hi una missa, fer l'estació al Santíssim, resar-hi un Parenostre, mirar aquelles parets per on ha davallat la gràcia de fer-te cristià i d'on has rebut tants beneficis, i d'on n'esperes encara de majors.

La Parròquia et portarà el Sant Viàtic que t'a-

companyarà al Cel; de la Parròquia sortiran els sants Olis que ungiran els teus sentits; de la Parròquia sortirà la Creu parroquial que sota les seves ales t'acompanyarà pels carrers de la Ciutat; de la Parròquia s'elevaran aquelles oracions darreres per tal que sigui acollida la teva ànima benigne-ment.

No cal dir com hem d'estimar la nostra Parròquia, defensant-la de totes les escameses, prestant-li tot el nostre ajut pel seu desenrotllament, i fent que sigui estimada i venerada de tothom.

EUGENI FLORI, Prev.

El coliseu, la ciutat, el temple

Fa alguns anys assistírem a una festa eucarística al cim del nostre Tibidabo. El mai prou plorat bisbe doctor Laguarda, al peu del mirador i de cara a la ciutat, portant el Santíssim, beneïa la ciutat, demanant clemència per aquelles gents que l'havien omplerta d'ignomínia amb els atemptats sacrílegs que convertiren en runes tantes i tantes cases de Déu i d'oració.

El zel apostòlic d'aquell sant Bisbe féu que en part es pogués posar remei a tal malvestat, i es reconstruí amb penes i treballs el que en poques hores la follia humana havia anorreat.

Fa pocs dies, al mateix cim del Tibidabo, contemplava la ciutat estesa de riu a riu, el creixement fabulós que en pocs anys ha experimentat la ciutat. Trist és confessar-ho, no guarda proporció l'augment de riquesa i població amb la disseminació de les cases de Déu.

L'afany de riquesa, l'afany de plaers, l'afany d'expansió, la valorització de la propietat urbana i la puja dels solars edificables, res no han dit als qui gaudeixen d'aquests beneficis, per a dedicar alguna engruna a l'expansió de la veritat i moral cristiana, cedint materials i diners per bastir temples on es conreï la vida de l'esperit i serveixi per catequitzar la mainada, per instituir la família, per fer arribar arreu la paraula de Crist, l'ensenyament de l'Evangeli i la moral i la caritat cristiana.

Paral·lel amb aquest esperit migrat que des del cim del Tibidabo es contempla, fent comparacions, veiem com es multipliquen els llocs d'esbarjo, llocs de perdició, llocs on es destrueix a la tarda o a la nit ço que s'ha sembrat al matí.

Allí cap a llevant s'enlairen vers el cel els campanars del Temple Expiatori de la Sagrada Família. Començades les obres l'any 1882 i amb una calma i paciència de benedictí, pedra sobre pedra puja, com si fos tan costerut el pujar que per arribar a dalt sigui qüestió de segles.

Els ciutadans són tan avesats a veure aquells cimals, que ja esguarden l'obra amb indiferència, i es fan ja el compte de no poder veure-la acabada.

Al mateix indret es contempla un grandios edifici a manera de cubell en el qual s'esmerçaren molts, massa grapats de diners, per a bastir una d'aquestes universitats tan populars a Espanya, i de les quals, pel que correspon a la nostra ciutat, amb les dues en teníem prou, perquè se'n bastís una altra de monumental per fer el complement.

Pensar que a les poques setmanes de començar

aquell monumental cubell, era ja acabat, mitjançant l'esforç dels aficionats de la nostra ciutat i que per a terminar-la més avit 500 operaris hi treballaven.

En mig del Temple Expiatori de la Sagrada Família i del cubell de la Monumental, s'albira un altre grandios edifici, sense sostre ni teulat, mostrant encara vestigis de la crema d'un important centre industrial, el qual, aprofitant les parets, es tenia el projecte de convertir en centre cultural. Fa més de dos anys que no s'hi treballa per a utilitzar-lo, com tampoc no es treballa en els altres centres culturals escampats per la ciutat per satisfer l'apremiant necessitat de la instrucció i educació de la infantesa.

Les cases de Déu necessiten segles, les cases dels homes en poques hores estan llestes!

No és pas d'ara, és i és estat sempre.

D'un diari local traguérem que el dia 9 d'abril de l'any 1861 es va cremar el nostre Gran Teatre del Liceu; al cap de l'any estava brillantment restaurat i ja obert! No podem dir el mateix de les innumbrables esglésies i convents que cremà la follia ciutadana, el juliol de l'any 1909, i han passat més de 15 anys!

Si des del cim del Tibidabo contemplem la massa d'edificis que des del riu Besòs al riu Llobregat, s'aixequen a la nostra ciutat, encara que gran, una profunda pena ens commou, puix ben poques coses ens atrauen i fixen la nostra atenció.

Dues, tres agulles de campanars sobresurten entre tant amuntegament de cases, algun centre d'ensenyament catòlic, molts edificis industrials, ben poca cosa que cercant el cel enlairi el cor i la pensa vers aquell bon Déu qui hauria de regnar en la nostra ciutat.

Allí, al cim, el Venerable Dom Bosco s'hi agenollà i volgué reparar la deixadesa de Barcelona, posant-hi aquell primitiu pilaret de pedra, on tenia aixopluc una imatge del Bon Jesús tancada dins una reixa. Avui, gràcies als fills de Dom Bosco, es va convertint de mica en mica en una Basílica perquè aquell Cor amantíssim de Jesús vetllà la ciutat i la lliberi d'una altra sotragada com les del 1835 i 1909.

Segurament que si en comptes d'un temple o d'una Basílica es tractés de fer-hi un altre cubell monumental o un Coliseum, ja fóra acabada!

Mes ara, els dos temples de la ciutat, el Temple Expiatori de la Sagrada Família i el Temple del Cor de Jesús del Tibidabo, aniran a poc a poc i pedra per pedra escalant el cel, si abans els barbres moderns no determinen altra cosa.

J. GUILERA VILLARREAL

De la vida del treball

Els que moren amb les eines a la mà

Els diaris ens assabenten quasi quotidianament de les víctimes que originen els esfondraments de les galeries de les mines.

D'aquests fets, verament horribles, n'hem parlat d'aquestes planes estant, però com que l'assumpte és greu volem insistir-hi.

Certament que no es poden preveure les explosions produïdes pels gassos acumulats a les mines, però es podrien evitar els esfondraments i les ensulsiades si es fes a les mines un reconeixement sever. Naturalment que no sempre són responsables les companyies de la mort tràgica dels minaires, però moltes vegades, si l'entusiasme que posen a repartir el dividend el posessin a garantir la vida dels pobres minaires, no es produirien tants cataclismes.

Cada vegada que llegeixo que un grup de minaires ha mort tràgicament dins les entranyes de la terra, sóc arborat d'una gran indignació. El treball de les mines és duríssim. Aquests pobres homes que passen la vida furgant dins les tenebres, no saben mai si tornaran a veure la llum del sol.

Es que les vídues i els fills orfes no tenen dret a una forta indemnització? No és injust que es reparteixin íntegrament els guanys aquells que per enriqueixen-se no han hagut d'arriscar llur vida?

Les companyies anònimes són terribles i funestíssimes perquè no tenen altra obsessió que obtenir bons guanys de les indústries que exploten. No tenen mai en compte el factor treball. Totes les atencions són per als capitalistes.

L'obrer no és altra cosa que un pària sotmès a la llei dura del treball.

Heus aquí els fruits del lliberalisme econòmic. Quan els homes actuen al marge dels principis fonamentals del cristianisme, no els podeu demanar ni amor ni caritat.

Ens estranyarà que els minaires d'arreu del món s'hagin organitzat per a defensar llurs drets, tan legítims com els dels capitalistes? Pobres minaires, si no s'haguessin unit per aturar l'egoisme i la cobejança de riquesa de les grans empreses, que mai no han tingut pietat dels pobres que passen la vida submergits en un món de tenebres!

No fa molts anys, en unes mines del Nord d'Espanya, es pagava els minaires en cartrons, als quals donava l'empresa un valor monetari. Els minaires havien de comprar forçosament els queviures a la cantina de les mines, propietat de l'empresa. Voleu una explotació més iniqua?

Creiem que si els governs haguessin estat previsors regulant la vida del treball amb lleis justes i equitatives, que haurien tingut tanta virulència i equitatives, haurien tingut tanta virulència els conflictes socials? Naturalment que no. L'obrer ha tingut de suplir la intervenció de l'Estat.

Si existís un codi del treball que definís els drets dels obrers i a la vegada defensés els seus drets, els elements revolucionaris no haurien obtingut tan bona acollida entre els obrers explotats.

Existeixen lleis protectores de la riquesa i de la propietat, però n'existeixen molt poques que puguin invocar-se per defensar els drets dels oprimits.

Els delictes que es castiguen més severament són aquells que es cometien contra la propietat. I per què no han de castigar-se també els delictes que es cometien contra el treball?

Mentre hi hagi oprimits i opressors no hi haurà pau a la terra.

Es cert que l'obrer ha d'estimar el patró i no pot de cap manera perjudicar els seus legítims interessos; però el patró no pot tampoc perjudicar els interessos de l'obrer.

Si les grans companyies exploten els pobres, què té d'estrany que aquests es revoltin contra els seus representants?

Avui l'obrer té consciència de la seva força social, i reclama els seus drets.

Si els minaires no disposessin de l'arma formidable de la vaga, que té estat legal en tots els pobles civilitzats, haurien de sotmetre's a l'egoisme de les companyies.

Damunt les planes d'una revista italiana hem vist reproduïdes unes escenes horribles ocorregudes a unes mines d'Austràlia. Els minaires fugien horroritzats entremig de les flames i del fum espesseït. Al peu del gravat es deia que havien mort vint-i-cinc minaires! Vint-i-cinc germans trossets dins les entranyes de la terra! Heus aquí un espectacle tràgic i horrible capaç de trasbalsar l'home més insensible!

Seria curiós de saber els minaires que moren cada any. Si es fes una estadística, veuríem que els morts sumen alguns centenars. Em direu que això és inevitable i que per la vida es perd la vida! Aquest és el raonament de sempre. I les vídues? I els fills?

No creieu que hauríem de preocupar-nos d'aquestes coses? Per què no hem de desarmar els homes d'esquerra, defensant amb entusiasme els interessos dels oprimits?

Com voleu que ens escoltin els obrers si no tenim el valor de dir les coses clares i de blasmar l'egoisme i la cobejança dels que consideren lícits tots els mitjans per enriqueixen-se?

Parlant clarament farem indignar els homes que tenen un criteri mesquí de la vida del treball, però aconseguirem atraure'ns les simpaties dels que lluiten per fer triomfar les reivindicacions basades en la raó i la justícia.

J. CIVERA I SORMANI

TORNANT DE ROMA

Records d'un pelegrí

VII

Quan s'acosta l'hora de deixar Roma, hom sent com una enyorança anticipada, fonda, rebel a tota consolació. Teniu la gran ciutat damunt vostre i no sabeu com desempallegar-vos d'ella. Les seves quatre centes esglésies; els seus innombrables convents; els seus grandiosos palaus; els Museus i Biblioteques; els Monuments cabdals de tota mena; les fonts monumentals amb un davassall d'aigua i uns jocs de brolladors que embadaleixen; aquelles magnífiques avingudes; les superbes deixalles i gegantines obres no d'un món sinó de dos mons de records vivissims i embriagadors; Santa Maria la Major, Latran, Sant Pau, Sant Pere, el Vaticà, el Papa! Com deixar-ho?

L'ànima es queda fosa en totes i cada una d'aquestes grandeses, sobretot a la ciutat leonina, al si de l'Església de Déu, al casal del Pontífex, que és la casa pairal de tot el món cristià.

Bon Déu! Com deixar-ho, si fins el cos sembla que no vol obeir-nos i roman estàtic davant de tot quant diem!

* * *

Roma veduta, fede perduta. Aquest acudit volteria, que els sectaris repeteixen com una veritat incontrovertible i afrentosa per als catòlics, és, en certa manera, veritat.

Mentre no s'ha vist Roma, mentre no s'ha conegut de prop el Papa, la nostra fe ha d'operar amb més esforç, amb més intensitat; o viu, per dir-ho així, rutinàriament, per la força cega de la inèrcia, per l'impuls rebut *ab origine*.

Però quan s'han vist les meravelles de Roma, quan hem vist vivent la persona del Papa, del Successor de Pere, del Vicari i Representant de Crist en la terra — *alter Christus!* — la vella fe ja no és necessària, s'esvaeix, es perd, — *fede perduta!* — i en neix una altra, més plena, més sensible, més ardent. S'és vista la fe, s'ha viscut la fe!

Els testimonis de la veritat de la nostra santa fe es palpen i toquen a Roma, i es veuen encarnats tots en el Papa; i la seguretat de la perpetuïtat de la nostra santa Religió es contempla amb clara evidència, plaentment, en el Vaticà i en les grans Basíliques romanes, que semblen construïdes de cara a l'eternitat.

I els fruits del Catolicisme es troben, a Roma, a cada pas, innombrables, imponderables, radiants, magnífics.

I el no-res de tot quant el món, i el dimoni, i la carn han oposat a l'Església nostra en el transcurs dels segles, té a Roma el tràgic aspecte de les coses vençudes, de les coses mortes.

I és tot un món, tot un gran món, tot un món immens — el món romà —, amb les seves colossals

despulles, qui ret testimoni a Roma, i des d'allí a tot el món, de la sempiterna victòria de Crist.

* * *

Si el cronista hagués de donar compte, encara que solament fos de les impressions més punyentes rebudes a Roma, no acabaria mai.

Calgué abandonar-la; calgué donar l'últim adéu a aquella ciutat de nacions; a aquella història universal escrita per tots els pobles amb pedres i marbres, amb sang i amb foc; a aquell univers abreuïat que és Roma; a aquell museu mundial; a aquella vivent biblioteca de les Lletres divines i humanes; a aquell cementiri del Paganisme; a aquell catòlic reliquiari on la nostra santa Religió, després de la Terra Santa, hi ha viscut i viu com en el seu més propi solar, on no hi ha un pam de terra que no pugui besar-se com una relíquia sagrada.

I en deixar Roma s'agombolaren en la pensa i en la imaginació, i en el cor del cronista, com en meravellosa síntesi, tot el que havia meditat, tot el que havia vist, tot el que havia sentit a l'*alma mater* de la humanitat d'enllà i d'ençà de la Creu, a Roma; i sofri com un abstreure's que el sostragué de les doloroses emocions que causa en l'home un gran bé ansiosament assolit i forçadament deixat...

Ja en camí de Nàpols, a negra nit, el cronista va donar l'últim adéu a la universal metròpoli, recordant de pas les múltiples invasions de tot llinatge de bàrbars que havia sofert la quasi tres voltes milenària ciutat, i les civilitzacions que en ella s'aplegaren, i les superbes runes amuntegades en ella; i es va esgarriar pensant que tot plegat està continuament en perill perquè ara els bàrbars estan, com en ocasió memorable, no a les portes, sinó dintre la mateixa Roma, i en tot el reialme d'Itàlia, i en totes les nacions d'Europa, promptes a repetir les gestes demoníques que convertiren tantes vegades la Reina de les nacions en vídua desolada i erta.

* * *

Al caient de mitja nit arribarem a Nàpols, que a espatlles dels segles conserva encara una sentor de pàtria nostra ben saborosa.

Una imponent tempestat fou el present que als pelegrins oferí l'albada de l'endemà, i cal dir que poques vegades pot contemplar-se espectacle més colpidor que el que ens oferí el grandios golf de Nàpols amb aquell espantós agombolament de núvols, i aquell foguejar de llamps, i aquell espetec de trons, i aquells brogits de vents, que el cronista fruí a peu ferm, vora mateix de la mar udoladora, en el formós i interminable passeig marítim on s'aboquen

per a gaudir d'un panorama indescriptible, els millors hotels de la ciutat.

Amb un temps així rúfol i fred, s'emprenqué, poc més tard, l'expedició al Vesubi, coronat de núvols i amb cara de pocs amics aquell dia.

Muntanya amunt — té més de mil metres d'alçària —, es travessen camps ubèrrims en els quals les collites de fruits d'horta es donen no per anys, sinó per mesos. A mig camí, la terra es fa més feréstega, i a cada pas la vegetació decàu, anunciant la proximitat del temut cràter. El funicular penja més i sembla que us va penjant també. El vent bufa sovint més fort, la pluja es fica pertot arreu, el fred pela... La tercera secció del funicular — la secció perillosa — posa a tothom pensatiu... El mateix funicular fet *ad hoc*, hi convida.

Tothom pensa amb quelcom més que amb ço que veu i sofreix. En arribar a l'estació superior, a deu minuts del cràter, vents huracanats i gelats i núvols espessos i negrencs defensen com a folls les voreres d'aquella boca d'infern.

Ens proveeixen d'uns forts abrics de llana i, ben tapats, ens llencem a peu per un passadís dantesc

que voreja l'abisme per un cantó i s'arredossa a la muntanya de lava per l'altra. L'huracà no ens deixa caminar i alça l'arena i ens apedrega durament, i ens fica l'aigua gelada de la pluja fins a la pell. Els ulls no es poden obrir... Es camina a les palpentes... El fred glaça àdhuc el moll dels ossos.

Com aombres fantàstiques correm cap al cràter misteriós. El cronista vol aguantar un company que cau llençat per l'huracà contra el marge de l'horrorós camí, però té prou feines per aguantar-se ell. En una revolta distingeix dos bons sacerdots que portaven a un altre posat fora de combat pels elements desencadenats. Quatre passes més avant troba un grup de pelegrins-fantasmes que se'n tornaven furients com si la mort els estalonés... El Vesubi defensava com un tità el misteri de les seves tremendes vergonyes...

El cronista confessa humilment que va espantar-se. *Si de ésta salgo y no muero...* Però era a cent passes del grandios balcó on la paorosa sina del volcà s'obria. El baf del sofre, temptava... Què fer?

J. J. C.

«Catalunya Social» en 1925-26

No podem dir, certament, que hagi estat mal any aquest de 1925 per al nostre estimat setmanari.

Els antics subscriptors s'han anat solidaritzant amb l'empresa, de la qual ja parlen com de cosa pròpia.

Els subscriptors nous s'assimilen ràpidament l'esperit de CATALUNYA SOCIAL.

Al redós del nostre setmanari va fent-se una *élite* social esperançadora. No és tan nombrosa com desitjaríem encara, però ja es pot qualificar de selecta i d'important.

A l'administrador sembla que no li està bé de dir-ho; però *ex abundantia cordis...* CATALUNYA SOCIAL agrada, CATALUNYA SOCIAL es llegeix amb fruïció. Un cor d'unissones lloances ressona contínuament en el nostre despatx. Si alguna veu dissona, encara ens afalaga més: "Es massa catòlica la vostra publicació". "Pequeu d'obreristes". "Si no fós-siu tan patronals..."; i així, per l'estil.

CATALUNYA SOCIAL agraeix tot ço que se li diu per al major encert i prosperitat de la publicació.

Fins avui dia no ha sofert cap ensopegada.

El cos de col·laboradors augmenta en nombre i en qualitat, però no tot el que desitgem encara.

Així com voldríem que fossin subscriptors de CATALUNYA SOCIAL tots els qui pensen com nosaltres (i també, i encara més, els que ni hi senten ni hi pensen), sospirem perquè tots els qui saben escriure en cristià treballin amb nosaltres en aquest immens camp del Pare de Famílies que és el camp social, on avui dia es lliuren els combats més abrandats per a la conquesta del món.

En demanar-te, caríssim llegidor meu, que ens ajudis en aquesta empresa de redempció social de Catalunya, l'administrador no et demana solament diners, com és el seu més apropiat ofici; et demana,

demés, que hi prestis la teva col·laboració espiritual.

Propaganda! Propaganda!

Propaganda de parent a parent, d'amic a amic, de company a company.

Una de les més fàcils i fecundes propagandes és la següent, tan senzilla:

Demandar a tot arreu CATALUNYA SOCIAL.

Parlar a tot arreu de CATALUNYA SOCIAL.

Enviar, o fer enviar, exemplars de CATALUNYA SOCIAL als centres de més lectura, societats de tota mena, cafès, biblioteques, barberies, bars, tavernes, quioscos, escoles, reunions...

I així com la caritat envers el proïsme és enginyosa, sigui-ho també el zel per la glòria de Déu, que no altra cosa que promoure-la es proposa, al fons del fons, CATALUNYA SOCIAL.

I ara dues paraules als rics: si sabéssiu — oh, rics! — la força que Déu ha posat en les vostres mans per a bé de vosaltres mateixos i de la societat en què viviu, quedaríeu encantats de la vida. Quina felicitat la de poder fer el bé a dolls! Quin plaer més inefable poder fer prosperar obres tan bones i necessàries, avui dia, com aquesta de CATALUNYA SOCIAL!

Per què serveixen — oh, rics! — els vostres diners, si no serveixen per a la major glòria de Déu, bé del proïsme i regeneració de la societat en què vivim?

CATALUNYA SOCIAL demana a vosaltres i a tothom diners i simpaties, col·laboració i ajut.

Vejam si dins aquest any de gràcia de 1926 CATALUNYA SOCIAL, dobla les seves planes i els seus llegidors i aplega en elles tots els qui treballen a Catalunya pels fins que deixo indicats. *Fiat! Fiat!*

L'ADMINISTRADOR

De tots colors

La Moral i l'Estètica

Heus aquí dues coses que gairebé es confonen i quasi són inseparables. I diem gairebé perquè desgraciadament ja es dona algun cas en què l'una i l'altra, la moral i l'estètica, es troben front a front. És el cas, terrible per cert, de l'obra perfectament estètica i alhora fonament immoral. Mai no serà tan repugnant, però, com la grollera, la baixa i degradant immoralitat que tants d'estralls fa i que envileix tanta de gent.

No comprenc com a molta gent no els cau la cara de vergonya (al contrari ho fan amb la major tranquil·litat) en posar-se a les mans periòdics infectes que materialment fan fàstic, en pronunciar certes paraules...; en aquell moment es qualifiquen ells mateixos com a homes d'un gust depravat que ratlla amb la bestialitat. I el mal està malauradament molt estès.

Així s'explica perfectament el mal gust del públic en general en l'ordre artístic, teatral, literari, etc. Tot són manifestacions d'un mateix mal. Com voleu que frueixin de certs requisits si ja tenen el paladar estragat.

De la raó i del sentiment

La raó i el sentiment han d'ésser dos elements complementaris. Ni tot ho és la raó ni tot ho és el sentiment. No hi ha res més antipàtic que aquests homes tot cervell que sols tenen frases iròniques per als sentiments. Com si la raó humana fos infal·lible, com si no s'equivoqués a cada pas. I doncs a què ve aquest orgull, aquesta presumpció? El cerebralisme, l'intellectualisme... heus aquí un mal com

qualsevol altre; oi més, tots els tarats per aquesta malura són gent freda, pedant i insuportable que es pensen veure-hi molt i no veuen més enllà del nas.

No defensem pas nosaltres que tot hagi d'ésser sentiment, passió, romanticisme; res d'això. Si tal féssim sortiríem del foc per caure a les brases. El sentiment com a primera i insubstituïble força motriu; la raó com a guia, com a direcció. Aquesta és la fórmula d'harmonia.

Els més temibles enemics de França

França té decididament molts enemics, més i més temibles del que algú creu. Els seus pitjors enemics són els que passen davant el món com els seus millors amics. I el bo és que ells mateixos s'ho creuen. Tots ells sembla que estiguin llogats per escampar als quatre vents la part dolenta, immoral, negativa de la nació germana. A la vegada, però, fan el buit a tota la resta. El mal és que han assolit els seus propòsits. Quin concepte més fals s'ha format dels nostres veïns una gran part de la gent de casa nostra. Totes aquestes consideracions ens ha suggerit l'estada entre nosaltres del gran novellista Henri Bordeaux. No heu notat la rebuda freda que li ha fet el nostre món intel·lectual? Es que potser han trobat que les seves novel·les eren massa blanques, massa per a filles de Maria. Ben altrament s'haurien portat si l'illustre visitant milités en les files contràries. Oh, llavors s'haurien llençat les campanes al vol i ens en haurien donat pel pare i per la mare. Què hi farem. Fet i fet, però, l'autor de *La Peur de vivre* té un prestigi prou sòlid per riure's d'aquestes petiteses.

DIAFEBUS

La setmana vinent es posarà a la venda

Les Abelles del jardí de la Reina

I ALTRES CONTES

originals de **J. CIVERA SORMANI**

Formarà un volum de 200 planes. Artístiques cobertes imitació tela.

Preu: 4 Pessetes

Aquests contes foren publicats damunt les planes de «CATALUNYA SOCIAL». Quan es publicaren obtingueren en gran èxit de lectura.

A primers de gener es publicarà també una obra del mateix autor que té per títol

Sota els ulls clars de Madona Pobresa

EDICIO ACURADISSIMA

Contindrà boxos decoratius d'un gran valor artístic

Aquesta novel·la cridarà fortament l'atenció per la seva originalitat. Els personatges centrals de l'obra es mouen dins un món superior. És una lloança de la castedat i de la pobresa.

Els llegidors que desitgin adquirir aquestes obres les rebran sense augment de preu, l'import per gir postal. Els llibreters tindran condicions especials

D'ací i d'allà

Aquests dies de forçós mutisme no hem pogut ocupar-nos dels parlaments grandiloqüents que ha pronunciat el senyor Pich i Pon al Congrés Internacional de la Propietat Urbana. Han estat unes peces oratòries d'aquelles que formen època.

Segurament, els estrangers que han assistit al Congrés deuen haver restat meravellats.

Ja és sabut que el senyor Pich és un orador *alo-cuente*, però aquests dies s'ha superat a si mateix.

El dia de la clausura digué adreçant-se als assembleistes estrangers: "Les doy el abrazo fraternal de *hermano*". Després, en un to patètic que trencava el cor, digué als congressistes estrangers: "Os vais, pero de vosotros nos quedará un recuerdo *impene-trable*". El públic exclamà: "Muy bien, muy bien".

Llàstima que no sovintegin més els Congressos internacionals.

Amb uns quants parlaments com els que pronuncià el senyor Pich, al seu costat Ciceró seria un aprenent.

* * *

El senyor Lerroux és a Barcelona.

Es proposa, segons diuen els seus amics, enardir les masses.

Ens sembla que aquestes masses estan massa desmanegades per a fer-les vibrar. El senyor Lerroux ha envellit molt. La seva figura arrogant ha perdut mica.

No l'abandonen, però, els seus amics perquè li veuen els cabells blancs, sinó perquè li han vist l'orella.

* * *

Augmenta considerablement el número de xerraires.

Fins a la Rambla de Canaletes s'atreveixen a cridar el públic per a vendre llurs articles.

Es aquest un espectacle vergonyós que no pot continuar.

Si l'Ajuntament vol afavorir aquests venedors que per vendre, per exemple, unes lliga-cames, han de fer la competència a En Castelar, que els facin pujar dalt dels pedestals de la plaça de Catalunya, i d'aquesta manera s'estalviarà protestes amb l'exhibició dels desnús.

Sempre serà més inofensiu veure un xerraire enfilat dalt d'un pedestal, amb una capsa d'específics a la mà, que no pas un grup escultòric les figures del qual no coneguïn el camí de la modista.

* * *

La Vanguardia, per a solemnitzar la festa íntima i solemne del Nadal, va sortir, com de costum, el dia de Sant Esteve.

Quan es té un negoci arrencat, costa molt de tancar les portes de la botiga.

Si haguessin tingut la seguretat que aquell dia no s'havia de morir ningú, haurien deixat de sortir; però, ja veureu, qualsevol menysprea la gangueta d'unes quantes esqueles mortuòries.

El senyor Gaziol, que és un home que ha viscut molt de temps a França, deu considerar que és una cosa provincialiana deixar de publicar un diari per una festa casolana.

El *Times*, que com és sabut es publica a Londres, ciutat de més de sis milions d'habitants; el dia de Nadal no es publica.

Si que són provincians aquella gent!...

* * *

La Noche és un diari que no sabreu mai com pensa.

Avui publiquen un article elogiant els blancs i demà els negres.

Arran de la mort d'En Pau Iglesias, publicà un article del socialista senyor Prieto, aquell senyor que tenia la dèria de fer riure als diputats del Parlament, en el qual es deia que el cabdill socialista era més gran que els sants, perquè aquests van al martiri inconscientment.

Heus aquí una cosa que no sabíem. És veu que ésser sant és una cosa molt fàcil. Exclamen ai que tinc, ai que tinc, i es troben amb una corona de llo- rer al cap.

Es estrany que essent una cosa tan planera no veiem als altars els capdavaners del socialisme espanyol.

* * *

Diuen els diaris que un enginyer francès ha trobat la manera de veure les persones o coses situades a gran distància.

Ja no es pot demanar més.

Amb un rodets de fil i dos metres de cordó podeu sentir cantar els artistes del Liceu. Ara, amb una combinació de vidres, podreu veure un amic vostre que estarà, per exemple, passejant-se pels carrers de París.

Calculeu l'acceptació que tindrà un aparell tan important!

Una minyona anirà a la plaça i la senyora de casa estant li podrà seguir els passos i fins sabrà a quin preu ha pagat el peix i la verdura, cosa avui bastant difícil.

Amb aquest nou aparell fins es veuran les intencions d'alguns polítics.

Si ara els veiem venir d'una hora lluny, calculeu el que passarà amb el nou aparell!...

Aquest número ha passat per la censura governativa

El que passa

ESPANYA ENDINS

Fa quatre dies que han mort, i sembla que ja fa anys. *Sic transit...*

En Pau Iglesias era un home de poques idees, i és sabut que tals personatges s'aferren a elles com l'eura als arbres. La seva vida pública fou senzillament honesta, i això li valgué fortes simpaties entre els elements obrers, els quals defensà sempre amb afany, però sense saber adoctrinar-los bé. Imbuït de les idees socialistes, fou esclau dels errors i prejudicis de llurs corifeus, arribant en el calor de les seves propagandes político-socials, fins a la defensa de l'atemptat personal, que alguns en diuen "assassinat social". Déu l'hagi perdonat.

Don Antoni Maura era l'idol d'un gran sector de les classes conservadores, com Pau Iglesias d'un altre nombrós sector de les classes proletàries.

La vida política del senyor Maura fou un espill d'honradesa, com la seva vida privada un exemplar de virtuts cristianes pràctiques. Però, demés, Maura era un home excepcional, com a orador, com a advocat, com a literat, com a estadista. En tot excel·lia. Semblava un home perfecte, un home ideal.

Però també s'equivocà mantes vegades.

Els principis liberals que En Maura professà en llençar-se a la vida pública, no acabà de pair-los mai més. Es allò que diuen els castellans: "Las primeras sopas no se digieren jamás".

Veritat és que va anar rectificand-se amb els anys fins esdevenir un gran polític catòlic a la moderna, però no arribà a convèncer a tothom, si bé ningú no dubtà mai de la seva bona voluntat i de la rectitud de les seves intencions.

Entossudit a rentar la cara al moro, perdé un temps preciós, no recordant que l'om no dóna peres... Per aquest motiu sempre estigué políticament descarat i no reeixí en cap dels seus projectes cabdals.

En canvi la seva personalitat moral arribà a ésser gegantina, i Déu n'hi do de la seva benèfica influència en tot el camp social espanyol.

Quan les coses polítiques anaven en orris i perillava la tranquil·litat pública i l'esdevenidor de l'Estat tothom girava els ulls espaordits a Maura. La seva figura anà nimbant-se de prestigis messiànics, però al mateix temps, anà envellint i difumant-se. El cop del 13 de setembre, que ell feia anys que profetitzava, l'acabà d'enfonsar en les entranyes del nimbe, ja un xic enfosquit... I ha mort sense testament polític i sense successió. Déu l'hagi també perdonat.

Altrament, davant aquestes dues morts providencialment aparellades, tan propícies al comentari i tan de moment punyentes, tot ço que passa en el terreny polític resta descolorit, sense interès per als nostres llegidors. Les festes de Nadal i Cap d'any també ajuden a aquesta atonia política.

Les esperances de pau al Marroc s'esvaeixen, però, per altra part, la guerra sembla sospesa. Els elements naturals poden més que els homes. Van repatriant-se tropes, si bé se n'hi envien d'altres; i van prestant vassallatge al Majzem algunes càbiles guerrejadores, encara que no cal refiar-se'n massa.

El nou Ministeri ha vingut amb un esperit reformador burocràtic que espanta. Ho va trasbalsant tot, sense pensar, tal volta, en l'embull que s'arma a les oficines i en el temps que es perd. Aquesta mania reformista és tan vella a Espanya com el sistema parlamentari representatiu. Ens hem passat un segle desfent i refent, però sense fer res de profit.

ESPANYA ENFORA

L'Any Sant ha tingut un final digne del seu grandió començament. La nuvolada d'odis que es formà per la qüestió de Mossul a Angora amb motiu del dictamen de la Societat de les Nacions sobre aquell territori, va dissipant-se. Tant la Gran Bretanya com Turquia s'han espantat d'una nova guerra, que podria arborar altra volta tot Europa. Per la part dels Balcans la pau queda, per ara, ben ferma.

L'únic punt negre que resta a l'horitzó europeu és el recent tractat russo-turco, més de pau que de guerra, però que fàcilment pot girar-se del revés.

A Portugal la república ha canviat de president com qui canvia de vestit. Gràcies a Déu no s'ha sublevat l'esquadra, que sembla que no té altra feina que fer i desfer revolucions.

A França el govern Briand no acaba d'enfocar bé la solució financiera, i els francs pugen i baixen com afollats. De la guerra de Síria no se'n pot treure l'entrellat, però hom flaira que Jouvenel busca la pau per tots els camins. França no està per guerres. A la del Marroc també se li busquen solucions pacífiques.

Per la part de la Xina es lluita aferrissadament. Però allí més que la guerra civil fan por les concommitàncies xino-russes, cada dia més fortes i més íntimes. Si demés d'aquestes inquietants perspectives es tenen en compte les que ofereixen els pobles islàmics amb els seus renaixents nacionalismes i les reaccions que experimenten els seus temuts fanatismes religiosos, hem de concloure que l'herència de l'any que ha finit de 1925, no és gens falaguera per a l'any 1926 que comença.

J.

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

Noticiari

ESPANYA

En J. Civera i Sormani, redactor en cap de CATALUNYA SOCIAL, ha estat nomenat mestre de Novicis del Venerable Terç Ordre de l'Ajuda.

—L'Exposició de l'Obra de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, instal·lada en els locals del Museu Social, queda oberta a la visita pública tots els diumenges, de 10 a 1 del matí, i els dijous, de 4 a 8 de la tarda.

—Desitjant oferir uns moments de fruïció artística a les ceguets asilades a l'Empar de Santa Llúcia per a Cegues, organisme de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, l'eminent tenor Miquel Fleta visità l'esmentada institució benèfica i cantà magistralment inspirades cançons que li valgueren una entusiasta i fervorosa ovació de les ceguets, les quals, agrupades en un cor anomenat Orfeó de Santa Llúcia, correspongueren a l'obsequi rebut, amb un excellent concert, integrat per cançons populars i clàssiques, i mereixeren una efusiva felicitació de Fleta, que escoltà amb viva emoció l'interessant concert.

El Director General de la Caixa de Pensions, senyor Moragas, palesà amb afectuoses paraules el reconeixement de la Institució a l'insigne artista pel seu caritatiu acte.

—Sembla que prompte serà un fet el Mont de Pietat dels periodistes.

—La premsa de Madrid es queixa que hi ha més de noranta mil nois que no assisteixen a cap escola per falta d'escoles i de mestres. Si a Madrid passa això...

—Sota la presidència del Director general de Primera Ensenyança ha tingut lloc, a Saragossa, la mitja setmana mutualista. L'adjudicació de la "Hucha de honor" i la imposició de medalles de l'I. P. N. revestí simpàtica solemnitat.

—La *Gaceta* ha publicat la convocatòria per a assajar el cultiu del tabac la propera anyada. L'assaig es farà amb 24.000.000 de plantes de llavor.

—Es d'aplaudir la campanya contra la pornografia empresa últimament a Catalunya, però les solucions de continuïtat són fatals en aquesta matèria...

—A Saragossa s'ha celebrat l'anomenada Triada Mutualista sota la presidència del Director General de Primera Ensenyança. Demés dels problemes mutualistes se'n tractaren d'altres que poc tenien a veure amb ells, ço que demostrà "poco amor al arte", o fondes preocupacions per altres problemes.

—Amb molta de solemnitat ha tingut lloc a Pontevedra l'acte de liquidació i lliurament de fons a nombrosos obrers afiliats al règim del Retir Obligatori. Les quantitats que cobraren foren de 300 a 500 pessetes.

—L'Ajuntament de Gijón va a construir una cinquantena de Cases barates en terrenys propis.

—L'eminentíssim Cardenal doctor Reig ha nomenat Consiliari de la Confederació de Sindicats Catòlics d'Obrers, al Rvd. D. Angel Làzaro i Santos.

En la ciutat de Buenos Aires hi ha, en l'actualitat, més de cinc mil cases desocupades. Deu anar el món a l'inrevés a Buenos Aires.

—La propera Conferència Internacional d'Emigració es reunirà la vinent primavera a l'Havana.

—Mussolini, en un gran discurs que acaba de pronunciar, ha dit que el sindicalisme feixista és "selectiu i colaboracionista". Cada dia en sabem de noves!

—La diputada anglesa Mistress Hanbury, tornada de Rússia i ben documentada del seu llarg viatge, ha donat una interessant conferència a Londres que ha tingut gran ressò. Diu, en resum, que les masses obreres estan allí molt pitjor que en temps del tsarisme. Els pobres es moren de fam pels carrers. Les partides de lladres assalten trens, magatzems, tendes... tot el que troben. Els nois es donen als vicis més abjectes i la sífilis i altres malalties vergonyoses delmen el jovent. Mistress Hanbury demana l'acordonament de Rússia per les nacions civilitzades.

—El Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears en la sessió darrerament celebrada, va pendre, entre altres, els següents acords:

Adherir-se a l'homenatge que el dia 8 de gener es dedicarà a l'Excm. Sr. Don Josep Marvà, President de l'Institut Nacional de Previsió.

Felicitar el senyor Inspector Regional del Retir Obrer don Joan Mon i el Vocal obrer don Joan Duran Ferret, pels seus treballs en pro de la incorporació en el Règim dels obrers del camp, realitzats darrerament amb gran èxit a Sant Feliu de Llobregat, i el senyor Duran, demés, per la conferència donada recentment a Manlleu a l'objecte de difondre els avantatges del Retir Obrer Obligatori i impulsar el seu exacte compliment.

Va ocupar-se finalment el Patronat de la propera celebració a Madrid de l'Assemblea de Caixes Regionals Col·laboradores de l'Institut de Previsió, els temes a tractar de la qual són molt importants per a l'eficàcia del Règim de Retir Obrer.

—La Constructora Obrera, de Barcelona, Cooperativa de Ahorro y Construcción, que en prova de la seva fecunditat pot presentar el fet real d'haver construït 33 cases per a obrers i tenir-ne d'altres en construcció, ha celebrat una festa molt simpàtica per a commemorar-ho i demanar a Déu que segucixi protegint-la com fins ara, i posar-se sota el patrocini de la Sagrada Família.

—Les Joventuts Catòliques asturianes s'han reunit en magna Assemblea a Oviedo. S'acordà, entre altres coses, la fundació de Joventuts Agràries i del Patronat del Soldat, demanar protecció per a les dones i els nens que treballen, etc.

ESTRANGER

—Els catòlics belgues han nomenat cap de les dretes parlamentàries a Van de Vyvere, ministre d'Assumptes Econòmics.

—A França acaba de prorrogar-se la llei de lloguers a llarg termini.

—El govern d'Àustria imposa a totes les escoles l'ensenyança de la Religió, conforme ordena la llei constitucional.

—A Hongria ha començat a organitzar-se l'ensenyança oficial a fora de les escoles usant-se a aquest fi de tots els mitjans més moderns, com aparells de projecció, pel·lícules, etc. Els conferenciants tindran tots els diners que necessitin per a llurs tasques. Es donaran unes 3.500 conferències als pobles i a les ciutats, a tot arreu.

Publicacions d'“Acció Popular”

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel
DR. JOSEP M. LLOVERA
Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d'“Acció Popular”

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 “ enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales

pel
P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.
Doctor en Dret, membre del
Consell Tècnic d'“Acció Popular”

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divul-
gar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Meca-
nografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis
comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; empenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada
pels Monjos de Montserrat

Surt nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 Ptes. a l'any;
per corresponsal: 8'50

Pagament anticipat

S'admeten anuncis

R. Rucabado

Compendi d'educació civil .	Preu, 3'50
La defensa de la família . .	> 0'50
El Sindicat i el Casino . . .	> 0'50
Socialisme espiritual . . .	> 1
En Balmes i el problema de l'associació obrera . . .	> 1
Contra el joc i el pacte amb el joc	> 3'50
Angoixes socials	> 3'50
Entorn del Sindicalisme . .	> 4

DE VENDA

en les principals llibreries i quioscos i en
l'Administració de CATALUNYA SOCIAL

FRANQUEO CONCERTADO